

COLOSSIANS

Warefa'aia

Feni ne'iaa Paul fi dinaa a'a fei losuu yei Colossae i ana halo i Ephesus. Fei losuu yei abaa fa'asi'anana ma'uaa ina ne'inia uaa na pa'i hefi'a sifisifi feroia i laloo fei losuu yei. Rona feroi ba nabaa rona nunumiai ba ro apa'aa mei Haidaa ma tonaa fei tele'ana, ronei losuinaa ei famamooa ei spiriti mawe ei paniaa pani i haroo pafea. Ma ana ronei moro'aa hudii wawanei ma neneraa ei maumau hanaiaa du'ua.

Paul na fadugeaa ei feroia ei wagii fei u'ugaa Christ, mei pa'aa Tela'ana. Uaa, i a'ana mei Haidaa na famamaraa feni ano ma ana na fahadiwe'inaa feni ano a'ana. Uniaa fei fihupi'ia a'a Christ i fatela'anaa feni ano.

Tychicus mei i fanaa fei ne'ia a'a ei Colossae ma Onesimus mei humuwa na aunuhugia, mei i warewareia fei ne'iaa Paul a'a Philemon.

1 ¹Wagii fei nunumiaa mei Haidaa, yau Paul mawe Timothy, haigua apostle Christ Jesus.

²Feni nei'a i dinaa a'a ei lofu rona oafagugu^a ma fafa'arai a'a Christ yei Colosse.

Fei rawani'a ma gutafarawania i dinaa a'a hamu'ou, noramiaa lagua a'a mei Haidaa, mei Amaa o'ou.^b

Warea 'ta' ma Lafulafua

³Ranimai hai'ouna ware 'ta' ma lafulafunaa hamu'ou a'a mei Haidaa, mei hia Amaa mei Fasu u'ou, Jesus Christ, ⁴uaa, hai'ouna guainia ba na we'i naranaraa hamu'ou a'a Christ Jesus ma fei haguua hamu'ou minaa ei apunaiaa mei Haidaa— ⁵fei we'iaa naranara ma fei hagua, noramiaa lagua a'a fei o'onaia unu—fei na ude oma'aa hamu'ou i pafea, fei hamona guaidigia laloo fei fa'uai warea, fei rawani'a warea, ⁶fei na dinaa a'a hamu'ou. A'a minaa ei gufu tadiwe'ai, fei rawani'a warea ana fi fufuailao

^a 1:2 O, rona narafawe'i ^b 1:2 Hefi'a ne'ia ba, mei Ama ma mei Fasu Jesus Christ

ma gipelao, ana ale'ei a'a hamu'ou a'a fei arewaa hamonado'o guainia ma apa'aa fei rawani'aa mei Haidaa fininaa minaa ei fa'uai warea wagina. 7 Hamona to feroia a'a Epaphras, mei rawani'a nafi rarafii o'ou, mei na bigi'oafagugu wagii fei bigi'aa Christ a'a o'ou,^c 8 mei ana na warefanaa hai'ou fei haguua hamu'ou fininaa fei Spiriti.

9 Sifei fei pa'afina ba wagii fei rawarawa arewaa hai'ou'aa guainaa u'ugaa hamu'ou, lomi hai'ouna fafaa lafulafunaa hamu'ou ma i'iginaa mei Haidaa ba hamoneimina pa'i minaa ei ona'onai apa'a ma apa'ifarawaninaa ei manumanu wagii fei Spiriti uaa ba hamonei apa'ifarawaninaa fei nunumiana. 10 Ma ei hai'ou lafulafu ale'ei, sifei ba hamonei talaifarawani ua i pudaa mei Fasu ma fani'eni'eia a'a minaa ei mau tatalaiaa hamu'ou ba hamo'aa pa'i fua a'a minaa ei rawani'a bigi'a ma nei nogipelao fei apa'aa hamu'ou mei Haidaa 11 ma tonaa minaa ei faufau na puduaa fei rawani'a faufauna ba hamo'aa apitai ma ofasi'ia. Ma fininaa ni'eni'ea 12 hamo'aa ware 'ta' a'a mei Ama, mei na uga ba hamo'aa^d tonaa fei gutana fipui a'a ei apunaiaa mei Haidaa wagii fei haparaiaa fei we'ai. 13 Uaa, ina fatela'anaa o'ou a'a fei haparaiaa fei roromaa ma na dugaa o'ou, wadu'ainaa fei haparaiaa mei Na'u, mei hia na haguia, 14 mei i a'ana ona pa'i fei ponohadiwe'ia,^e fei i futoaa ei hafelo'a.

Christ na Pafeai

15 Hia mei haduoo mei Haidaa, mei lomi o fanunupa'ia ma hia mei rawarawa waninia wagii minaa ei manumanu na mamaraimai. 16 Si'ei ba hia, ei manumanu, rona mamaraimai: ei manumanu i pafea ma yeni malagufu, manumanu ona fanunupa'ia ma ei na tapu, ei gutanaa hapara, ei manumanu faufaua, ei bauaniaa gufu, ei forafora; minaa ei manumanu famamarana ma ana manumanuna. 17 Hia ma'aa minaa ei manumanu ma i a'ana minaa ei manumanu na hupli'ifipui. 18 Hia tabaa fei hudi unu, fei losuu. Hia mei rawarawa ma uma'ua a'a ei ma'ea ba a'a minaa ei manumanu, hia nei pafeai. 19 Uaa mei Haidaa na ni'eni'e ba minaa ei maumauna na oa i laloo iaa mei na'una. 20 Ma ba hia mei i fafirawaninaa watolaa minaa ei manumanu ma mei Haidaa—ei manumanu yeni pu ma i pafea, uaa ina fawanewaneaa e'ei a'a fei namona, fei na wigii pafoo fei hawafolo.

21 Mina, hamona raua a'a mei Haidaa ma na pa'i bidibidi unu laloo naranaraa hamu'ou uaa^f fei hafelo'a bigi'aa hamu'ou. 22 Ma'uaa e'eni lomi watolana ma hamu'ou uaa fei hudi unuu Christ wagii fei ma'eana

^c 1:7 Hefi'a ne'ia ba hamu'ou ^d 1:12 Hefi'a ne'ia ba o'aa ^e 1:14 Hefi'a ne'ia ba ona pa'i fei ponohadiwe'ia uaa fei namona, fei ^f 1:21 O, naranaraa hamu'ou, ale'ei i fa'arewaia ei hafelo'a bigi'aaa hamu'ou

ba i fa'ugaa hamu'ou fininaa fafa'araia i pudana. Ma fai lomi ma'ida lolo ma warea ba hamona tata ²³nabaa fei narafawe'iaa hamu'ou i udelao ma hamo'aa ofafaufau ma lomi na asisi fei o'onaia unuu hamu'ou, fei na norai a'a fei rawani'a warea. Sifei fei rawani'a warea, fei hamona guaidigia, fei rona u'ugia a'a minaa ei manumanu i haroo pafea, fei yau, Paul, na oanaa nafi wagina.

Fei Bigi'aa Paul a'a fei Losuu

²⁴Si'ei, una ni'eni'e a'a tamanu fi'ia una tonia uaa hamu'ou. Ma una tonia a'a fei unuu tamanudiai atawe tonia Christ wagii fei hudi ununa ma fei, ale'ei fei losuu. ²⁵Yau nawe ale'ei nafina a'a fei rafeiaa mei Haidaa ba a u'ufapedufanaa hamu'ou fei wareaa mei Haidaa ²⁶fei manumanu opa'ai, fei na ude opa'ai a'a ei pai mina ma a'a ei au na didii, fei nawe ude'are'are a'a ei apunaiaa mei Haidaa e'eni. ²⁷A'a ro'ou, mei Haidaa na nunuminia ba fama'ama'aa ei Gentile fei rawani'a hawera wagii feni manumanu opa'aia, sifei ba Christ, hia na oa laloo iaa hamu'ou. Ma fei, ale'ei fei o'onaia unuu fei hawera.

²⁸Hai'ouna u'u ba hia hini ma wagi'inaa minaa ei rama'a ma feroinaa ro'ou a'a minaa ei ona'onai apa'a ba hai'ou'aa fa'ugaa minaa ei a'a Christ, ba lomi tataa ro'ou. ²⁹Ba u'a bigipedugaa fei, una bigimaguhagu ma hapafugoi fininaa minaa ei faufauna, fei namina fawe'iau.

2 ¹Apa'aa warefa'aiaa hamu'ou ba unamina tonaa awatau uaa hamu'ou ma ei ro'ou yei Laodicea mawe minaa ei rotawe apa'au. ²Fei nunumiau, sifei ba unei fa'unuwenuweaa naranaraa ro'ou ma oafipui a'a fei hagua ba roneimina apa'ifarawaninaa fei manumanu opa'aiaa mei Haidaa. Ma Christ, ana hia fei opa'aia fei. ³Ma na ude opa'ai i a'ana minaa ei rawani'a manumanuu ona'onaia apa'a ma apa'ifarawania. ⁴Una warefanaa hamu'ou fei ba lomi nemea i sifi'aa hamu'ou a'a ei hofeia warea. ⁵Uaa fa'ua ba yau lomi napa'aa gutafipui a'a hamu'ou yena, ma'uaa fei naranarau, i a'a hamu'ou ma una ni'eni'e ba ei manumanuu hamu'ou na udefarawani ua ma naminapa'aa we'i naranaraa hamu'ou a'a Christ.

Fei Oafipuia a'a Christ i Alaraa O'ou

⁶Si'ei, ana ale'ei hamona tonaa Christ Jesus ba hia Fasu, ana hamonei oafipuiwau a'ana. ⁷Nei gugu waraa hamu'ou ma habefarawani a'ana ma fawe'iaa naranaraa hamu'ou ana ale'ei fei feroia hamona todigia fininaa baua warea 'ta'.

⁸Oma'aa hamu'ou ba lomi nemea i bobo'ainaa hamu'ou a'a ei naranara lomi pa'afina ale'ei ba i sifi'aa hamu'ou ba hamo'aa neneraa ei maumau rama'a ma fei maumau feni ano ba lomi hamo'aa neneraa Christ.

⁹Uaa a'a Christ, minaa ei maumau mei Haidaa na oa laloo fei hudi ununa. ¹⁰Ma hamona todigaa minaa ei manumanu a'a Christ, mei na

pafeai laraa minaa ei faufaua ma ei forafora. ¹¹A'a ba hamona moro'aa hudii wawane'i a'a ei panii rama'a, ma'uaa i a'ana hamona siminaa ei hafelo'a maumau^g ma tonaa fei mau moro'a, fei Christ na bigi'ia a'a hamu'ou. ¹²Ma hamona i'ifaifipui a'ana wagii fei pudugufaia ma asi'afipui a'ana wagii fei we'iaa naranara a'a fei faufau mei Haidaa, mei i fa'asi'ania a'a fei ma'ea.

¹³Mei Haidaa na famama'aa hamu'ou^h a'a Christ ma na bigi'ia ei hamona oa ale'ei ma'ea wagii ei hafelo'aa hamu'ou ma fei hafelo'a maumau,ⁱ fei ale'ei ba lomi hamona moro. Ina futoaa minaa ei hafelo'aa o'ou. ¹⁴Ina fapedugaa ei ne'ia wagii ei law ba onei ma'e, ei na lawaraa o'ou ma ei na fadugeaa o'ou ma na fadufitaninia a'a fei hawafolo. ¹⁵Ina todigaa ei finefinee fo'aa ei faufaua, ei forafora ma fafananunuaa ro'ou puda rama'a ei i muainaa ro'ou a'a fei hawafolo.^j

¹⁶Si'ei, nemea nei'aa warefabiyeinaa hamu'ou wagii tamanu hamona hanaia, o hunumia, o manumanu losuia, o hamamani a'a fei sufuaa puda, o hepalo arewaa Sabbath. ¹⁷E'ei, hanunu ua tamanu ba i nomai. Ma'uaa fei pa'afina ana Christ ua. ¹⁸Nabaa nemea na ni'eni'e a'a fei mau sifisifafefenaa pu o ba i losuinaa ei alo'alo, mei rama'a mei nei'aa lawaraa hamu'ou a'a fei rawani'a, fei ba hamo'aa tonia. Mei rama'a ale'ei, namina u'uwewesinaa tamanu na fanunuia ma fei hafelo'a naranarana na famamaguguia a'a hefi'a naranara lomi pa'afina. ¹⁹Ina mora fei hupupu'ina a'a mei hia Taba, mei i a'ana minaa fei pa'afi na panaroo ma hupu'ai a'a ei wao hudi unu ba nei gipelao ale'ei i fagipeia mei Haidaa.

²⁰Si'ei ba a'a Christ hamona ma'edi'ininaa ei maumau feni ano, tani ei bana'aa hamu'ou manumanuna, te ana hamu'ou fi neneraa ei mau wareana ba ²¹“Apuna panarofia! Apuna hanaia! Apuna idoa!”? ²²Minaa e'ei, ropowe apa'ai, uaa fafasuui ro'ou, ei warea ma feroiaa rama'a. ²³E'ei warea ba nei bigi ale'ei, fei maumauna ale'ei manumanuu apa'a fininaa fei maumau losuia ana bigi'uaa ro'ou naranaraa ro'ou, fei mau sifisifafefenaa pu ma fei mau oma'aa ro'ou hudi unu, ma'uaa e'ei manumanu e'ei, pa'aa lomi ba ro'aa paunaipa'aa ei nunumiaa unu.

Batanai fei Mau Gutafafa'araia

3 ¹Si'ei ba hamona asi'afipui a'a Christ, labaginaa ei manumanuu pafea fawelei i guta wagina Christ raudei ma'au mei Haidaa. ²Augaa ei naranaraa hamu'ou a'a ei manumanuu pafea ma a'a ba eni manumanu yeni pu. ³Uaa hamona ma'e ma ei harenuaa hamu'ou na opa'ai a'a Christ fininaa mei Haidaa e'eni. ⁴Ena na nomai Christ, mei harenuaa hamu'ou,^k ana hamo'aa ufipui a'ana wagii fei hawera.

^g 2:11 O, *siminaa ei nunumiaa unu* ^h 2:13 Hefi'a ne'ia ba o'ou ⁱ 2:13 O, *ma fei nunumiaa unu* ^j 2:15 O, *muainaa ro'ou ana hia* ^k 3:4 Hefi'a ne'ia ba o'ou

⁵Si'ei, hamonei fama'ea hamu'ou a'a ei maumau feni ano: ei fitatafipa'aia, ei abaa fafa'araia, laraa huwi, nunumiaa unu, fei wawa'ai poa, fei losuinaa ei haidaa sifisifi. ⁶Fei sibaa mei Haidaa fi nomai' uaa e'ei manumanu e'ei. ⁷Mina, hamona panarofaa e'ei manumanu e'ei a'a fei tatalaiaa hamu'ou. ⁸Ma'uaa e'eni, hamonei faraua a'a minaa eni manumanu eni: sibasibaa, fifi'ii unu, bidibidii unu, u'ufafeloa rama'a ma ena hafelo'a warea na lele'amai haba'umuu hamu'ou. ⁹Apuna fisifisifi'ii a'a hememea hamu'ou, hamatee hamona simidigaa fei watanai hube fininaa ei manitoaia wagina ¹⁰ma hamona fahawaiaa fei manufau hube, fei ifi farawaninaa hamu'ou wagii fei apa'a a'a fei haduoo mei i Famamaraia. ¹¹A'a fei, lomi manumanu ba hemea, hia Greece o Jew, na moro o lomi, o hemea na u'ugai maumau gufuna, o hia Barbaria, o gufuna Scythia, humuwa o lo'e, ma'uaa Christ, hia ale'ei minaa ei ma na oaipui a'a minaa ei.

¹²Mei Haidaa na rafeinaa hamu'ou ena fafa'araia ma napa'aa haguua hamu'ou ma si'ei hamonei lalawainaa fei faloloa'ia, firawania, fafefena pu, madumuia ma ofasisia. ¹³Gutafirawanii ua ma futoaa tamanu watolaa hememea hamu'ou. Futoia ale'ei fei futoaa mei Fasu ei hafelo'aa hamu'ou. ¹⁴Ma a'a minaa e'ei manumanu e'ei, lalawainaa fei hagua, fei na hupi'ifi-puinaa ro'ou a'a hepalo pa'afi.

¹⁵Fei gutafarawaniaa Christ nei famamoa ei naranaraa hamu'ou, uaa si'ei ba hamu'ou maroaa hepalo ua pa'afi ba hamonei gutafirawanii ua ma nei pa'i fei mau wareaa 'ta'. ¹⁶Fei wareaa Christ neimina oa i naranaraa hamu'ou ena hamona feroi ma fiwawagi'inaa hamu'ou wagii minaa ei apa'a ena hamona laugaa ei psalm ma ei laugaa losuu fininaa ni'eni'ea ei naranaraa hamu'ou a'a mei Haidaa. ¹⁷Ma tamanu hamona bigi'ia, nabaa warewarea o bigi'a, bigi'aa minaa ei wagii fei haraa mei Fasu Jesus ma i a'ana ware 'ta' a'a mei Haidaa, mei Ama.

Batanai fei Mau Gutanaa ei Losuia

¹⁸Ena pifine haroo lalai, fafefefanaa ena haroo hamu'ou, ana ale'ei tamanu na rawani a'a mei Fasu.

¹⁹Ena wawane haroo lalai, haguua ena haroo hamu'ou ma apuna paniratarataiaa ro'ou.

²⁰Ena baduu, guainaa wareaa ei ama ma inaa hamu'ou a'a minaa ei manumanu, uaa fei na fani'eni'ea mei Fasu.

²¹Ena ama, apuna famamalouaa iaa ena na'uu hamu'ou ale'ei ba ro'aa faloloa'i.

²²Ena humuwa, a'a minaa ei manumanu, guainaa ena fasuu hamu'ou i pu; ma a'a ba i puda ua ro'ou ba ro'aa nara ba hamona rawani, ma'uaa

¹ 3:6 Hefi'a ne'ia mina ba *Fei sibaa mei Haidaa imii tonaa ei barafea*

pa'aa guainaa ro'ou fininaa fei ma'aua a'a mei Fasu. ²³Tamanu ei bigi'aa hamu'ou, hamoneimina bigifanima'aia, ale'ei ba hamo'aa bigi'ia a'a mei Fasu ma abaa a'a rama'a, ²⁴uaa, hamona aida ba hamowe to manumanu a'a mei Fasu ale'ei pono'a. Pa'aa pa'affii fei bigi'aa hamu'ou, Christ. ²⁵Hini i bigifatata, ana i tonaa fei arena ma lomi papa'aa unu wagii fei.

4 ¹Ena fasu, fanaa ei humuwaa hamu'ou tamanu na wanewane, uaa hamona aida ba ana hamona pa'i Fasu hamu'ou pafea.

Hefi'adiai Feroia

²Tonaa fei mau lafulafua fininaa fei mau ofaufaufau ma fei mau warea 'ta'. ³Ma ana lafulafunaa hai'ou ba mei Hidaa i fani talaa fei u'uga ba hai'ou'aa u'ugaa fei manumanuu Christ, fei na ude opa'ai, fei una bobo'ai wagina eni. ⁴Lafulafu ba unei u'ufa'arewainia. ⁵Narama'aia ba ei mau hamu'ou a'a ei rama'aa roromaa batanai; hamonei rofaa minaa ei tala i nomai a'a hamu'ou. ⁶Ranimai ei warewareaa hamu'ou nei rawani ua, ale'ei du'ua na pa'i ma'ida agina ba hamo'aa aida batanai suhadumaa hini i i'ginaa hamu'ou.

Ei A'apoo Warea

⁷Tychicus i warefanaa hamu'ou ba yau batanai. Hia hemea rawani'a lofu, hemea wewea nafii mei Fasu. ⁸A aloiawau a'a hamu'ou ba hamonei^m aida ba batanai fei gutanaa hai'ou ma i fa'unuwenuweaa naranaraa hamu'ou. ⁹I nogiawii Onesimus, hemea wewea ma rawani'a lofuu o'ou, mei gufuu hamu'ou. Lagu'aa warefanaa hamu'ou minaa eni manumanu na nomai a'a hai'ou yeni.

¹⁰Meni i bobo'ai i a'au, Aristarchus na famafufuoinaa hamu'ou ma Mark anaa, meni lofuu Barnabas. (Hamona guaidigia ba nabaa i nomai a'a hamu'ou, taufa'ugia.) ¹¹Jesus, mei ana harana Justus, ana na aloawii fei famafufuoiana. Ro'ou ua, ei Jew yeni ba rona bigifipui a'au wagii fei haparaiaa mei Hidaa ma rona fama'aia ba ro'ou, ale'ei palarau. ¹²Epaphras, mei gufuu hamu'ou ma ana nafii Christ Jesus, na aloawii fei famafufuoiana. Ranimai ina'aida lafulafufawe'i ba hamonei ofaufaufau a'a minaa ei nunumiaa mei Hidaa ma hamonei a'u ma o'ugi ua. ¹³U'eipa'aa warefa'uai ba hia, hemea wewee a'a ei bigi'aa hamu'ou ma ei yei Laodicea ma yei Hierapolis. ¹⁴Mei pa'aa tafii o'ou Luke, mei lo'otaa mawe Demas, laguna aloawii fei famafufuoiaa lagua. ¹⁵Fanaa fei famafufuoiaa a'a ei lofu yei Laodicea ma a'a Nympha mawe ei losuia yei humuna.

¹⁶Ena rona igofanidigaa hamu'ou feni ne'iau, te, fanaa ei losuia yei Laodicea ba ronei igoia ma hamonei igoaa fei ne'iau a'a ro'ou.

¹⁷Warefanaa Archippus ba neidii fapedugaa fei bigi'a, fei na fania mei Fasu.

¹⁸Yau, Paul, na ne'inaa feni a'a feni panuu. Nonominia ba yau bobo'aia. Fei rawani'a i ude i a'a hamu'ou.

^m 4:8 Hefi'a ne'ia ba inei